

2016 års ekonomiska vårproposition

Till finansutskottet

Finansutskottet beslutade den 10 maj 2016 att ge justitieutskottet tillfälle att yttra sig över 2016 års ekonomiska vårproposition med eventuella motioner i de delar som berör utskottets beredningsområde.

Justitieutskottet yttrar sig över den del av propositionen som rör utskottets beredningsområde och de fem följdmotionerna i motsvarande delar.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker att regeringens förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken godkänns i dessa delar.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, L och KD).

Utskottets överväganden

Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att riksdagen godkänner regeringens förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (avsnitt 2).

Regeringen anför att alla ska kunna känna trygghet och säkerhet. Sverige är på många sätt ett tryggt land. Sett till hela befolkningen ökar tryggheten och människors utsatthet för brott minskar. Men samtidigt som tryggheten utvecklas positivt känner sig alltför många människor fortfarande otrygga och utsattheten för brott är ojämnt fördelad mellan olika områden och grupper. Kvinnor upplever t.ex. överlag större otrygghet än män.

Det bästa sättet att minska det lidande som brottslighet leder till är att förhindra och förebygga att brott begås. En generell välfärd som utjämnar livschanser och motverkar ekonomisk utsatthet är en central del i detta arbete.

Regeringen anför vidare att det aldrig kan accepteras att människor inte känner trygghet i sina bostadsområden. Rättsväsendet har en viktig roll i arbetet med att komma till rätta med de problem som finns i vissa områden. Här behövs ett aktivt brottsbekämpande och brottsförebyggande arbete som inkluderar många olika aktörer samt en lokalt förankrad och närvarande polis. Enligt regeringen är en av intentionerna med ombildningen av polisorganisationen att verksamheten ska bedrivas närmare och i dialog med medborgarna. För att öka tryggheten för de boende kommer Polismyndigheten att under 2016 påbörja sin satsning för att bekämpa brott i 14 prioriterade områden som är särskilt drabbade av grov brottslighet. Trots ökade resurser till rättsväsendet i allmänhet och polisen i synnerhet har andelen brott som klarats upp minskat. Detta är en oroande utveckling och arbetet för att fler brott ska klaras upp måste effektiviseras.

Vidare pekar regeringen på att förebyggande och motverkande av våld och andra övergrepp mot kvinnor är högt prioriterat. I arbetet för att minska våld i nära relationer är förebyggande insatser centrala. En del i detta är att påverka våldsutövarnas attityder och verka för jämställdhet mellan kvinnor och män generellt. Det är också viktigt att våldsutsatta får det skydd och stöd de behöver. Regeringen har därför ökat resurserna till de ideella kvinnojourerna.

Vidare påpekar regeringen att det oroliga geopolitiska läget och det förhöjda terrorhotet är en utmaning för Säkerhetspolisen. Man har tidigare avsatt mer medel till myndigheten men bedömer att den osäkra utvecklingen i omvärlden motiverar ytterligare resurser. Regeringen föreslår därför i

propositionen Vårändringsbudget för 2016 att Säkerhetspolisen tillförs ytterligare resurser 2016.

Polismyndighetens arbetsbelastning har ökat med anledning av flyktingsituationen. Det gäller framför allt gränspolisverksamheten och polisens yttre verksamhet för att upprätthålla ordning och säkerhet. Dessutom medför det förhöjda terrorhotet att Polismyndigheten i samverkan med Säkerhetspolisen behöver förstärka sin förmåga att förebygga och avvärja terrorism. Polismyndigheten avser att öka antalet civilanställda för att frigöra polisiära resurser och för att tillföra kompetens i kärnverksamheten. Under 2016 har polisen även inlett arbetet med särskilt prioriterade områden, som bl.a. innebär extra resurser till områdespoliserna.

Regeringen föreslår därför i propositionen Vårändringsbudget för 2016 att Polismyndigheten ska tillföras mer medel 2016. Det behöver även säkerställas att andra viktiga arbetsuppgifter kan upprätthållas, t.ex. arbetet mot hatbrott.

Motionerna

I partimotion 2015/16:3397 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) betonas behovet av gemenskap för såväl den enskilde som samhället i stort. Samhällsbygget bör präglas av den naturliga solidaritet och tillit som följer av en stark gemenskap. Motionärerna föreslår bl.a. att utländskt tiggeri ska förbjudas och att reglerna för avhysning ska förenklas. I motionen anförs även att Polismyndigheten genom bl.a. inre utlänningskontroller måste prioritera arbetet med att lagföra och utvisa illegala utlänningar.

I partimotion 2015/16:3398 av Andreas Carlson m.fl. (KD) efterfrågas bl.a. en kraftfull satsning på polisen. Motionärerna föreslår att 2 000 fler poliser ska anställas till 2020 och att polisens arbetsuppgifter renodlas. Vidare föreslås ett förstärkt skydd mot terrorism som innefattar bl.a. utökade resurser till Säkerhetspolisen.

I partimotion 2015/16:3403 av Jan Björklund m.fl. (L) begärs att rättsstaten ska stärkas. Enligt motionärerna behövs det fler poliser och effektivare brottsutredningar. Motionärerna föreslår att 2 500 fler poliser ska anställas till slutet av 2020. Vidare föreslås att Nationellt forensiskt centrum ska stärkas och att beredskapspoliserna ska återinföras.

I partimotion 2015/16:3404 av Annie Lööf m.fl. (C) efterfrågas bl.a. trygghet i hela landet och att polisen och det övriga rättsväsendet ska vara lokalt förankrat. Vidare efterfrågas ett starkare brottsofferperspektiv i rättsväsendet, prioritering av det brottsförebyggande arbetet, 2 000 nya poliser och inrättande av en ny beredskapspolis. Dessutom framförs synpunkter på hur man ska förebygga och vidta åtgärder mot bl.a. grov organiserad brottslighet och sexualbrott. Avslutningsvis framförs förslag på hur inhemsk och utländsk terrorism ska bekämpas.

I partimotion 2015/16:3406 av Anna Kinberg Batra och Ulf Kristersson (båda M) anförs att utvecklingen i omvärlden har ändrat förutsättningarna för trygghetsarbetet i Sverige och lett till ökade behov. En stark och effektiv polis

behövs. Antalet poliser bör ökas med 2 000. Vidare bör ökade resurser tillföras polisens nationella insatsstyrka.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens uppfattning att alla ska kunna känna trygghet och säkerhet. Det är därför positivt att tryggheten sett till hela befolkningen ökar. Dock är det oroande att alltför många människor, inte minst kvinnor, känner sig otrygga och att utvecklingen i vissa bostadsområden i allt större utsträckning präglas av social oro, utanförskap och kriminalitet.

Som regeringen anför är det bästa sättet att minska det lidande som brottslighet leder till att förhindra och förebygga brott. Utskottet anser att det är viktigt att rättsväsendet kommer till rätta med problemet med att människor i vissa bostadsområden inte känner sig trygga. Utskottet anser därför att det är positivt att Polismyndigheten nu avser att inleda en satsning för att bekämpa brott i 14 prioriterade områden som är särskilt drabbade av grov brottslighet.

Att andelen brott som klarats upp har minskat trots ökade resurser till rättsväsendet är, som utskottet uttalat tidigare i samband med behandlingen av budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1, bet 2015/16:JuU1), oroväckande. Utskottet delar följaktligen regeringens uppfattning att arbetet för att flera brott ska klaras upp måste effektiviseras. Utskottet ställer sig även bakom vad regeringen anför om vikten av att prioritera arbetet för att förebygga och motverka våld och andra övergrepp mot kvinnor.

Utskottet har förståelse för att det oroliga geopolitiska läget och det förhöjda terrorhotet är en utmaning för Säkerhetspolisen och att Polismyndighetens arbetsbelastning har ökat till följd av flyktingsituationen. Utskottet ser därför positivt på att regeringen i vårändringsbudgeten för 2016 tillför extra medel till såväl Polismyndigheten som Säkerhetspolisen.

I betänkande 2015/16:JuU20 Polisfrågor behandlade och avstyrkte utskottet motionsyrkanden om att utländskt tiggeri ska förbjudas, reglerna för avhysning ska förenklas och att de inre gränskontrollerna ska skärpas. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2015/16:197). Utskottet har inte ändrat uppfattning i dessa frågor.

Sammanfattningsvis föreslår utskottet att finansutskottet ställer sig bakom regeringens förslag till riktlinjer när det gäller utskottets beredningsområde och avstyrker i motsvarande delar motionerna 2015/16:3397 (SD), 2015/16:3398 (KD), 2015/16:3403 (L), 2015/16:3404 (C) och 2015/16:3406 (M).

Stockholm den 24 maj 2016

På justitieutskottets vägnar

Beatrice Ask

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Beatrice Ask (M), Mats Pertoft (MP), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Krister Hammarbergh (M), Arhe Hamednaca (S), Kent Ekeröth (SD), Anti Avsan (M), Susanne Eberstein (S), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Petter Löberg (S), Adam Marttinen (SD), Roger Haddad (L), Linda Snecker (V), Andreas Carlson (KD) och Sanne Eriksson (S).

Avvikande meningar

1. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (M)

Beatrice Ask (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M) och Anders Hansson (M) anför:

Sverige står inför en period med omfattande reformbehov. Det stora flyktningmottagandet under hösten 2015 kommer att förstärka de strukturella utmaningar som redan tidigare fanns på svensk arbetsmarknad och bostadsmarknad. Under senare år har ett nytt utanförskap vuxit fram som, genom långvarig strukturell arbetslöshet, drabbar unga människor och utrikes födda särskilt hårt. Med fler nyanlända som behöver ett första jobb i Sverige krävs att integrationen och etableringen fungerar. Det gör det inte i dag, och det gör behovet av reformer och förändring än större.

Vårpropositionen visar på en regering som står handfallen inför de viktiga utmaningar Sverige står inför. Regeringens politik med stora skattechöjningar på jobb och företagande riskerar att leda till att Sveriges jobbtillväxt bromsas upp och försämrar också möjligheterna till en god integration genom att höja trösklarna in på arbetsmarknaden. Samtidigt gör en alltmer oaktsam hantering av de offentliga finanserna att Sverige står sämre rustat inför nästa lågkonjunktur, vilket riskerar att leda till nedskärningar och arbetslöshet som slår mot de allra svagaste.

I ett rättssamhälle kan brottslighet aldrig tolereras. Brottslighet raserar människors trygghet och därmed förutsättningarna för deras och samhällets utveckling. Av den anledningen måste rättsväsendet vara starkt och ha medborgarnas förtroende. Varje människas trygghet är viktig. Moderaterna värnar om och vill stärka alla människors rätt till trygghet från brott oavsett var i landet man bor. Moderaterna kommer inte att acceptera trygghetsklyftor och parallella samhällen där människor lever bredvid varandra, men inte tillsammans.

Utvecklingen i omvärlden under det senaste året har snabbt ändrat förutsättningarna för trygghetsarbetet i Sverige. Terrordåden i Paris och Bryssel har kraftigt höjt terrorhotet i Europa. Radikalisering, våldsbejakande extremism och terrorism utgör ett hot mot såväl människor som stater och ytterst mot de värderingar som vårt samhälle vilar på. En ökad radikalisering, och systematiska attacker från extrema grupperingar, utmanar tryggheten i vårt samhälle. Exempelen på svenskar som reser, utför och deltar i terroristhandlingar eller terroristträning i exempelvis Syrien och Irak är många. Samhället måste reagera med tydlighet och konsekvens mot dem som återvänder. Vi vill ge myndigheterna bättre förutsättningar att möta det hot dessa grupper utgör mot vårt samhälle.

Ökningen av antalet migranter som söker sig till Sverige har också ökat kraven på polisen. I det korta perspektivet har det inneburit att polisen har fått ökad belastning genom arbetet med gränskontroller och att hålla ordning och utöva tillsyn vid asylboenden. På längre sikt innebär det nya läget ökade krav på polisen att genomföra inre utlänningskontroller och att bistå vid avvisning av personer som inte har asylskäl.

Samtidigt kvarstår behovet av fler poliser för att bekämpa brottslighet. I ett läge med stark befolkningsökning, tung gängkriminalitet och växande utanförskapsområden behöver tillgången på poliser öka både genom bättre prioriteringar inom Polisen och genom ökade anslag. Att regeringen väljer att ta bort kravet på 20 000 poliser är därför mycket oroande. Konsekvensen av detta riskerar att bli en minskning av antalet poliser, i ett läge där behoven växer.

Polisens nya organisation måste få genomslag i alla led så att verksamheten blir mer effektiv och når de mål som finns för förändringen. Vi vill att polisen ökar sin effektivitet och utreder och klarar upp fler brott och är närvarande i hela landet. Fler närvarande poliser behövs lokalt samtidigt som ett mer aktivt brottsförebyggande arbete där polisen och kommunerna samarbetar är nödvändigt.

Det finns i dag 53 geografiska områden i Sverige som präglas av social oro och utanförskap och där kriminella nätverk har stor negativ påverkan i lokalsamhället. I dessa områden upplevs misstron mot samhället vara utbredd, och på flera platser tar den sig uttryck genom att polisen inte är välkommen i området. I sådana områden har polisen och räddningstjänsten svårt att utföra sitt arbete. Det behövs krafttag för att säkerställa att alla invånare – oavsett var man bor – kan känna trygghet och att rättsväsendet står starkt.

Under den förra regeringen genomfördes stora satsningar på fler poliser. Befolkningsökningen och samhällsutvecklingen gör dock att det behövs ännu fler poliser för att utreda och bekämpa brott. Vi vill att det ska utbildas och anställas 2 000 nya poliser som i huvudsak ska användas för att förstärka brottsbekämpningen i särskilt brottsbelastade områden samt i glest befolkade delar av landet. Moderaterna satsar därför 150 miljoner kronor 2017, 300 miljoner kronor 2018, 525 miljoner kronor 2019 och 750 miljoner kronor 2020 på att stärka polisväsendet med 2 000 nya poliser.

Konkreta insatser behövs här och nu, samtidigt som det långsiktiga arbetet för att förhindra och förebygga terrorism och radikalisering måste förbättras. Inget tyder i dagsläget på att de utmaningar som finns när det gäller att säkra tryggheten i ett fritt och öppet Sverige kommer att minska. Därför vill vi att polisens nationella insatsstyrka tillförs tillräckliga resurser för att kunna göra insatser på två eller flera ställen i landet samtidigt. Moderaterna satsar därför 30 miljoner kronor per år på polisens nationella insatsstyrka för att öka dess operativa förmåga.

Med det anförda anser vi att finansutskottet bör tillstyrka de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motion 2015/16:3406 (M).

2. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (SD)

Kent Ekeröth (SD) och Adam Marttinen (SD) anför:

För att bryta upp segregationen och skapa ett integrerat, gemensamt samhälle krävs en invandring i tillräckligt liten skala för att låta invandrare växa in i landet. Detta kräver åtgärder i tre steg. Det första är att minska storleken på invandringen. I ett andra steg ges de rättsvårdande myndigheterna inte bara direktiv utan också resurser att avvisa samtliga illegala invandrare som finns i Sverige. I ett tredje steg, som således omfattar de invånare som följt regler och har rätt att vistas i landet, ska en politik föras som bygger ett Sverige där gemenskapen, tilliten och lojaliteten präglar samhället.

Vi anser att gränskontroller bör återupprättas. Detta innebär dels att lagar och regler ska skärpas, dels att myndigheterna får de resurser som krävs för att utföra uppgifterna. Bland annat bör permanenta gränskontroller och visumtvång införas vid inresa i Sverige för medborgare som kommer från länder som är, eller misstänks vara, baser för terrorism.

Tiggeriproblematiken är stor och växande. Människor störs, oroas och påverkas negativt av tiggarna och de kåkstäder som blir allt vanligare i och kring våra samhällen. Hitresta tiggare ockuperar privat mark och förstör för näringsidkare. Vidare används våra parker, där barn leker, inte sällan som toaletter. Det är inte acceptabelt. Lagarna är bristfälliga på flera områden, men framför allt är det ett problem att de lagar och regler som finns inte följs. Ytterligare problematiskt är det att det inte heller leder till några konsekvenser när befintliga lagar åsidosätts. Det handlar alltså även om ett problem inom polisen, som trots relativt stora resurstillskott på senare år ändå inte har tillräckliga resurser.

Vi anser att tiggeri ska förbjudas för utländska medborgare. I de fall där den som har för avsikt att tigga redan befinner sig i landet, eller om visumtvånget inte är infört, behöver rättsväsendet befogenheter att åtgärda tiggandet och kunna utvisa de som tigger. Detta minskar eller tar helt bort problemet förutsatt att utvisningarna sker och prioriteras.

Flera kommuner har, på grund av brist på poliser på gator och torg, genom lagen om ordningsvakter (LOV) infört utökade LOV-områden där ordningsvakter får användas. Sverigedemokraterna anser att kommuner som har problem med EU-migranter ska utnyttja denna möjlighet och om möjligt anställa egna ordningsvakter som kan fylla vissa luckor som polisen tyvärr lämnat.

I dag kan ordningsvakter inte kräva identifikation eller utdela ordningsböter. Eftersom polisen tyvärr inte har den närvaro som krävs på gator och torg anser vi att det bör utredas hur ordningsvakter ska kunna förordnas av polisen att få identifiera personer och utdela ordningsbot inom LOV-områden. Det bör även utredas hur polisen ska kunna delegera rätten att avhysa till ordningsvakter.

Vi anser vidare att reglerna för avhysning bör förenklas. Det första problemet är att polisen inte omedelbart ingriper så snart tiggarglorna slår upp sina "kåkstäder", trots att det inte är tillåtet att campa var som helst eller under en längre tid. När det inte sker omedelbart räknas det snart som att EU-migranterna "tagit marken i besittning" och då krävs det att Kronofogden blir inblandad. Men för att Kronofogden ska avhysa dem tvingas markägaren att dokumentera deras boende. Dessutom måste markägaren identifiera de boende och behöver polisens hjälp för att göra detta, vilket ofta tar lång tid. Hela denna process är långdragen, ineffektiv och leder till att EU-migranterna ges tid att skräpa ned och ockupera allmänna områden. Dessutom måste hela processen upprepas om lägren bara flyttas några meter.

Vi föreslår därför att Kronofogden inte ska ha med dessa frågor att göra, att någon s.k. "besittningsrätt" inte ska föreligga i dessa fall samt att polisen när som helst ska kunna avlägsna boende i illegala kåkstäder utan något specifikt krav på identifikation eller dokumentation.

Sverigedemokraterna har avsatt resurser för att kraftigt förstärka arbetet med att lagföra och utvisa illegala utlänningar. Denna fråga måste prioriteras av Polismyndigheten. Likt det s.k. REVA-projektet handlar det om strategiska kontroller på platser där polisen vet att illegala utlänningar befinner sig. Mer personal ska omdirigeras till detta område. Vi vill liksom Norge även ha ett "snabbspår" där dessa utvisningar eller avvísningar ska ske omgående. Avtal ska slutas med tredje land dit den illegala utlänningen kan skickas. Återreseförbudet ska gälla tills vidare. Illegala utlänningar ska i väntan på avvísning eller utvisning tas i förvar.

Sammanfattningsvis anser vi att finansutskottet bör tillstyrka de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motion 2015/16:3397 (SD).

3. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (C)

Johan Hedin (C) anför:

För oss i Centerpartiet är det självklart att det bör vara enskilda individer, såväl brottsoffer som gärningsmän, företag och föreningar som ska stå i centrum för en närodlat rättspolitik. Människor ska kunna känna till vem den lokala polisen är och ha förtroende för denna. Vardagsbrott som drabbar många, t.ex. stölder eller kortbedrägerier, måste tas på större allvar. Brottsoffer ska ha större rätt till samhällets stöd, och det lokala brottsförebyggande arbetet bör få en mer framträdande roll i syfte att minska brottsligheten.

De flesta brott begås lokalt och löses bäst lokalt. Därför bör polisen och det övriga rättsväsendet vara lokalt förankrat. Människor ska känna att dörren till rättsväsendet är öppen och att de blir sedda av de som jobbar där.

Civilsamhället har en viktig roll att spela i brottsbekämpningen och därför vill Centerpartiet underlätta för mer samarbete mellan t.ex. föreningar, skola,

polis och myndigheter med fokus på det brottsförebyggande och brottsutredande arbetet.

Trygghet är kärnan i många människors livsdröm. Tryggheten är för många en grundförutsättning för att finna glädje i jobb, familj, utbildning och fritid.

I en fungerande rättsstat måste förtroendet för rättsväsendet vara starkt. Om människor upplever att de brott de anmäler inte utreds eller om ingen åtalas, trots att det upplevs vara förhållandevis enkelt att bevisa vem som har begått brottet, riskerar detta förtroende att minska. Det riskerar också att få till följd att människor låter bli att anmäla brott.

Det behövs vidare ett starkare brottsofferperspektiv i rättsväsendet. Har man blivit utsatt för ett brott är det viktigt att man både har rätt och möjlighet att få information från rättsväsendet när det gäller ens fall och att det finns professionell personal som kan ta hand om en om det behövs. Personer som utsatts för brott ska enkelt kunna ta reda på vart de bör vända sig för att gå vidare med en polisanmälan, och brottsofferjourernas möjlighet att ge fler hjälp måste öka. Det måste även bli lättare för brottsoffer att få ut tilldömt skadestånd. Vidare bör det brottsofferpreventiva arbetet förbättras.

Trygghet ska man kunna känna i hela landet och därför ska polisen vara närvarande i alla delar av Sverige. Människor ska veta vilka poliser som arbetar i det område där de bor. Med kontinuitet och erfarna poliser som stannar länge på samma tjänst är det lättare att arbeta långsiktigt med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete utifrån det som behövs lokalt. Det behövs ett fokuserat arbete för att få områdespoliser och kommunpoliser att stanna på sina tjänster och få möjlighet att bygga upp förtroende lokalt. I detta arbete är bl.a. lönebildning och möjlighet att påverka sin arbetssituation viktiga delar. Vi avsätter 160 miljoner kronor per år för att stärka områdespoliserna.

Centerpartiet anser att även polisen som helhet behöver mer resurser för att klara av sitt uppdrag. Att satsa på polisen gör det möjligt att garantera polisens lokala närvaro i samhällen och kvarter, öka antalet arbetade polistimmar, höja löner och skapa förutsättningar för en bättre arbetsmiljö. Polisens anslag föreslås därför öka med över 2 miljarder kronor över en fyraårsperiod. Tillskottet räcker bl.a. till att finansiera utbildnings- och lönekostnader för att anställa ytterligare 2 000 poliser.

Vidare bör det inrättas en ny beredskapspolis. Med en förändrad omvärld och en polisorganisation som har svårt att klara de extra arbetsuppgifter som ökade flyktingströmmar och terrordåd på nära håll innebär, har det blivit tydligt att beredskapspolisen behövs. Centerpartiet avsätter därför 120 miljoner kronor fram till 2020 för att inrätta en nationell polisreserv som ska kunna bistå polisen t.ex. vid terrordåd, då det finns en ökad risk för terrordåd eller vid naturkatastrofer.

Även arbetet mot den grova organiserade brottsligheten måste intensifieras genom t.ex. ett utökat samarbete mellan bl.a. Säkerhetspolisen, Skatteverket och Försäkringskassan. Sexualbrott är en annan brottstyp som det är viktigt att arbeta mot; bl.a. bör en samtyckesbaserad sexualbrottslagstiftning införas som

tydligt visar att ansvaret läggs på gärningsmannen och inte på offret. För att ytterligare tydliggöra detta bör även ett oaktsamhetsbrott avseende våldtäkt införas.

Miljöbrott är en annan brottstyp som det är viktigt att prioritera. Den organiserade brottsligheten kontrollerar bl.a. den olagliga handeln med sopor, farligt avfall och vilda djur. Risken för upptäckt är förhållandevis liten och straffen är relativt låga medan såväl de ekonomiska vinsterna som följderna för miljön är stora.

Det är även viktigt att bekämpa inhemsk och utländsk terrorism. Den blocköverskridande överenskommelsen om åtgärder mot terrorism är bra och efterlängtd, men Centerpartiet vill gå längre. För att förhindra radikaliserings bör man förhindra att offentliga medel går till organisationer som sprider våldsbejakande och antidemokratiska budskap eller som verkar för rekrytering eller uppmanar till stöd för organisationer som EU eller FN har terrorlistat.

Vidare bör samröre med terrororganisationer kriminaliseras. Den som bestämmer sig för att åka för att hjälpa en organisation som EU eller FN har terrorlistat ska veta att det svenska rättssamhället väntar på personen i fråga när han eller hon kommer hem. Förslaget innebär att en åklagare inte behöver bevisa ett explicit terrorbrott, i stället räcker det att bevisa samröre för en fällande dom. Även stödande av terrorism bör kriminaliseras och myndigheterna bör tillåtas att dela uppgifter i kampen mot terrorism.

Avslutningsvis är det mot bakgrund av bl.a. de uppmaningar till mordbrand och våld som dagligen riktas mot människor som inte är skyldiga till mer än att ha flytt för sina liv viktigt att uppvisning motverkas mer än vad som sker i dag.

Med det anförda anser jag att finansutskottet bör tillstyrka de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motion 2015/16:3404 (C).

4. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (L)

Roger Haddad (L) anför:

Rättsstaten ska stärkas och Sverige ska vara ett tryggt land att leva i. Alla kan bidra till ett tryggare Sverige, men det är endast staten som ska bekämpa brott och ansvara för en fungerande rättsordning. Att förebygga brott, lagföra brott och verka för ökad trygghet i vardagen tillhör statens absoluta kärnuppgifter.

I dag står svensk polis inför stora utmaningar. Förändringar i samhället och en påtagligt förändrad omvärld gör att polisväsendet är otillräckligt dimensionerat. Sverige behöver fler poliser.

Efter valsegern 2006 förverkligade Alliansen sitt vallöfte om att bygga ut polisväsendet så att det skulle finnas minst 20 000 poliser. Det var på sin tid en mycket ambitiös förstärkning. Nu, tio år senare, finns dock ett antal faktorer som visar att den satsningen inte längre är tillräcklig:

1. *Ökande befolkning.* Målet med 20 000 poliser sattes i en tid då Sverige hade 9,1 miljoner invånare. I dag har Sverige 9,9 miljoner invånare och befolkningsökningen är historiskt mycket hög. Nästa år beräknas 10-miljonersstrecket passeras och redan 2024 väntas Sverige ha 11 miljoner invånare.
2. *Migrationen.* Den dramatiskt förändrade migrantsituationen har lett till en väsentligt ökad arbetsbelastning för polisen, som har en nyckelroll både genom gränspolisverksamheten och genom ansvaret för att upprätthålla ordning och säkerhet.
3. *Det förhöjda terrorhotet.* Det förändrade säkerhetsläget i världen och framväxten av internationellt verksamma terrornätverk gör att polisen tillsammans med andra samhällsaktörer behöver stärka sin förmåga att förebygga terrorism och värna mänskliga fri- och rättigheter.
4. *En närvarande polis i hela Sverige.* Det är viktigt att polisen ges förutsättningar att öka sin närvaro i områden med stark befolkningsökning och samtidigt hålla en god närvaro i hela landet.

Vi behöver möta denna verklighet med ytterligare resurser och ytterligare reformer och det är därför hög tid att förstärka Polismyndigheten med betydligt fler poliser. Polismyndigheten har i en tidigare skrivelse kostnadsberäknat tre olika scenarier för en utbyggnad. Det lägsta scenariot innebär 1 500 fler poliser till slutet av 2020, mellanscenarioet innebär 2 000 fler poliser och det högsta scenariot innebär 2 500 fler poliser till 2020 års utgång. Liberalerna anser att det är det mest ambitiösa scenariot som bör genomföras. I en inledande fas betyder detta att antalet platser på landets polisutbildningar ökar, varefter antalet poliser successivt ökar i takt med att dessa är färdiga att gå i aktiv tjänst. Reformen innebär ökade statsutgifter för 2017 med 200 miljoner kronor, för 2018 med 300 miljoner kronor och för 2019 med 700 miljoner kronor. I detta förslag följer Liberalerna den tidsplan och kostnadsberäkning som Polismyndigheten redovisat. Detta innebär att antalet poliser vid utgången av 2020 kommer att vara 2 500 fler. Efter att reformen är fullt genomförd och poliserna är i tjänst bedöms kostnaderna öka med ungefär ytterligare 1 miljard kronor.

För att ge polisen bättre möjligheter att använda utbildade poliser effektivt behövs också en utbyggnad av antalet civilanställda. Liberalerna anvisar därför ytterligare 100 miljoner kronor per år från 2017 för fortsatt utbyggnad av antalet civilanställda.

Den kriminaltekniska verksamheten är av största betydelse för att polisen och åklagare ska kunna utreda och lagföra brott, särskilt sådana som är av komplicerad art.

Polismyndighetens kriminaltekniska arbete är samlat vid Nationellt forensiskt centrum (NFC). NFC:s verksamhet bedrivs i Linköping samt vid tre regionala laboratorier i Stockholm, Göteborg och Malmö. I dag är verksamheten hårt ansträngd. Alltför ofta tar analysen så lång tid att värdefullt utredningsarbete försenas, med de risker detta innebär för att det blir omöjligt

att hinna knyta gärningsmannen till brottet. Den verksamhet som bedrivs vid NFC måste få utökade resurser, så att brottsutredningarna blir effektivare och fler gärningsmän kan lagföras. Vi öronmärker därför 20 miljoner kronor årligen till verksamheten vid Nationellt forensiskt centrum.

Liberalerna föreslår även att beredskapspolisen återinförs och successivt byggs upp till en styrka på totalt 5 000 personer. Beredskapspolisen fanns fram till 2012 och var ursprungligen en del av civilförsvaret men flyttades 1986 till en särskild organisation. Efter det kalla krigets slut bantades beredskapspolisen till 1 500 personer, som genomgick en kortare grundutbildning och därefter repetitionsutbildning vartannat år. Beredskapspolisen kunde hjälpa till med bevakningsuppgifter, transporter, räddningstjänst, tillträdesskydd och bistånd med att upprätthålla ordning vid olyckor, översvämningar, störningar i infrastruktursystemet m.m.

I en rapport upprättad inom Rikspolisstyrelsen 2010 föreslogs att beredskapspolisen skulle avvecklas. Skälen var i huvudsak det som i rapporten kallas för "polisens exempellösa personalförstärkning" och förändringen av totalförsvarsplikten i fredstid. Regeringen följde Rikspolisstyrelsens bedömning, och beredskapspolisen lades ned den 1 oktober 2012. Regeringen uteslöt dock inte att det vid behov skulle kunna bli aktuellt att återinföra organisationen. Sedan dess har omvärldsläget och polisens förutsättningar förändrats i grunden. Det är nu dags att ta steget och på nytt bygga upp en organisation för beredskapspolisen. Enbart det senaste årets händelser visar att polisen i vissa mycket ansträngda lägen, där hela samhällsorganisationen sätts på prov, måste kunna kalla in förstärkningar. Därför behövs en ny och modern beredskapspolis. Fullt utbyggd beräknas årskostnaden för den beredskapspolis som föreslås att ligga på ca 200 miljoner kronor. Den budgettram som Liberalerna reserverar möjliggör ett aktivt och kontinuerligt utnyttjande av beredskapspolisen som en stödresurs i samhället.

Liberalerna anvisar 50 miljoner kronor för 2017, 100 miljoner kronor för 2018 och 200 miljoner kronor för 2019 för uppbyggnaden av den nya organisationen. Denna budgettram gör det möjligt för den nya organisationen att vara fullt utbyggd till utgången av 2019.

Med det anförda anser jag att finansutskottet bör tillstyrka de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motion 2015/16:3403 (L).

5. Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (KD)

Andreas Carlson (KD) anför:

Svensk polis står inför stora utmaningar och situationen är ansträngd. Att uppgifter som härrör från flyktingkrisen och den förhöjda terrorhotnivån tillkommer, utöver tidigare uppgifter och utmaningar, är enligt Polismyndigheten huvudorsaken till det alltmer pressade läget. För utmaningarna att bekämpa mängdbrottslighet, bostadsinbrott, grov

organiserad brottslighet och gängkriminalitet – inte minst i utanförskapsområden – kvarstår.

Kristdemokraterna föreslår en kraftfull satsning på polisen med totalt 2 600 fler polisanställda fram till 2020. Dessa fördelas på 2 000 poliser över hela landet, 100 poliser i nationella insatskonceptet, för att öka terrorbekämpningsförmågan, och 500 civilanställda för att avlasta och renodla polisernas arbetsuppgifter.

Kristdemokraterna har länge talat om vikten av synliga poliser i brottsutsatta områden. Forskning visar att patrullering i områden med hög kriminalitet fungerar brottsförebyggande. Synliga poliser är viktigt för att exempelvis ungdomsgång inte ska få känslan av att ha kontroll över vissa bostadsområden och för att öka tryggheten för övriga boende i området.

2015 sökte 162 000 personer asyl i Sverige. Det stora antalet asylsökande på kort tid påverkar hela den offentliga verksamheten, även polisen. Situationen innebär en ökad arbetsbelastning, dels för gränspolisverksamheten, dels för polisens yttre verksamhet för att upprätthålla ordning och säkerhet.

Samtliga regioner i landet har tagit emot asylsökande och för polisens del har det inneburit en ökad belastning i form av närvaro vid asylboenden. Människor som har genomlevt trauman, upplevt krig och våld och har flytt under svåra omständigheter placeras tillsammans, inte sällan i trånga i boenden, med sysslöshet, ovisshet och oro. I sådana miljöer uppstår situationer där polisens och sjukvårdens resurser fordras. Inte sällan ligger asylboenden i glesbygd vilket ger tidskrävande resvägar för polisen. Många asylboenden har också utsatts för attentat och misstänkta mordbränder.

Den ökade arbetsbelastningen i yttre tjänst har lett till att polisen fått prioritera ned den egeninitierade verksamheten. Detta påverkar övrigt arbete och i förlängningen kan utredningsresultaten försämrats. Polisens arbetsbelastning vad gäller utredningsverksamheten har också ökat, och det finns brister när det gäller språkkunskaper och tillgången till tolkar.

Det måste därför anställas fler poliser för att komma till rätta med problemen. Först då kan den nya organisationen ge de effektiviseringar som gör att fler poliser kommer ut i yttre tjänst.

Polismyndigheten har efterlyst en resursförstärkning för att klara av de utmaningar som man står i och inför. Kristdemokraterna föreslår därför att ytterligare 2 000 poliser anställs. Av de tillkommande poliserna behöver enligt Polismyndigheten merparten rekryteras till ingripande verksamheten och till brottsförebyggande arbete. Dessutom har man anfört att rekryteringar också behövs till gränspolisverksamheten. Därutöver behöver förmågan förstärkas i exempelvis underrättelseverksamheten och i arbetet mot den grova organiserade brottsligheten.

I förra årets höstbudget avskaffade regeringen kravet på minst 20 000 poliser - ett dåligt beslut som vi kristdemokrater kritiserade hårt. Att avskaffa kravet på 20 000 poliser i en tid då utmaningarna ökar och otryggheten tilltar sänder helt fel signaler. Vår satsning ger ytterligare 2 000 poliser till 2020.

Kristdemokraterna anser vidare att civilanställda i det ansträngda läget nu kan avlasta i exempelvis utredningsarbetet samt med administration och gränskontroller. När fler poliser behövs i yttre tjänst ska arbetstiden inte ägnas åt att sitta arrestvakt eller bemanna receptioner. En satsning på fler civilanställda är en satsning på fler synliga poliser.

Den våldsbejakande islamismens ökande aktivitet i Europa innebär att Sverige måste förstärka sin beredskap att förebygga, bemöta och bekämpa terrorism. Sverige har tidigare varit relativt förskonat från terrorism, men nu befinner vi oss i ett läge där vi vet att det finns människor med förmåga och vilja att genomföra terrorangrepp mot västvärlden. Det första islamistiska terrorangrepp som Sverige utsattes för i december 2010 slutade med enbart självmordsbombarens egen död. Säkerhetspolisen bedömer att närmare 300 människor har lämnat Sverige för att strida för IS och att ungefär 135 av dessa har återvänt. Därutöver bedömer Säkerhetspolisen att ca 60 asylsökande som finns i Sverige utgör en säkerhetsrisk. Detta problem behöver tacklas genom flera parallella åtgärder som syftar till att minska risken för en terrorattack. Den våldsbejakande islamism som främst hotar oss finner sitt stöd bland personer som i Sverige genomgår en radikaliseringsprocess. Denna process möjliggörs genom uppkomsten av miljöer som är tillåtande visavi extremism och där extrema islamistiska krafter tillåts sprida sin propaganda. Därför behövs ett upplysningsarbete som specifikt riktar sig mot denna form av extremism.

Vidare måste staten utforma en fungerande avhoppar- och anhängigtödsverksamhet, som specifikt riktar sig mot våldsbejakande islamister och som också involverar de muslimska trossamfundet, som kommunerna kan använda sig av.

Det är också viktigt att Säkerhetspolisen ges utökade resurser för att bättre kunna granska och kartlägga de nätverk och individer som i dag hotar vårt demokratiska samhälle.

I dag är den nationella insatsstyrkan och det nationella insatskonceptet inte dimensionerat för att möta simultant genomförda attentat på olika platser. Därför vill Kristdemokraterna fördubbla den nationella insatsstyrkan, stärka insatskonceptets regionala förmåga i Stockholm, Göteborg och Malmö samt utbilda samtliga poliser i yttre tjänst i att hantera eventuella terrorattentat. Totalt anslås 200 miljoner kronor för dessa åtgärder.

Vidare vill Kristdemokraterna införa en nationell polisreserv, vilket innebär ett återinförande av beredskapspolisen. Dessa ska vara civilpliktiga poliser som kan kallas in vid allvarliga eller omfattande störningar på samhället ur ordnings- eller säkerhetssynpunkt.

Med det anförda anser jag att finansutskottet bör tillstyrka de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motion 2015/16:3398 (KD).